

Hetta meina dansk bløð

Umframt hópin av vanligum tíðindagreinum um viðurskiftini millum Føroyar og Danmark í sambandi við nógv umtalaðu dómarakanningina, so halga nógv dansk bløð í hesum døgum eisini sjálvan leiðaran til viðurskiftini millum Danmark og Føroyar. Tey bæði bløðini, Politiken og Ekstra Bladet hava valt eina rættiliga krittiska kós móti Føroyum og kemur hetta serliga til sjóndar í oddagreinini í Ekstra Bladet, sum ikki leggur fingrarnar ímillum. Vit prenta hesar báðar oddagreinar í fullum líki, soleiðis at okkara lesarar fáa eina fatan av, hvat hesin parturin av danskari pressu heldur um føroyingar og søk okkara.

Frit Færøerne

Danmark har altid betragtet Færøerne som en forkælet mængde, som en eller anden fjern faster engang har sendt i familiepleje; og som man nu ikke kan slippe af med på en pæn måde. Han er sær og besværlig. Han spiser ulækre endetarmspølser, graver dyre tunneler og myrder nuttede tandhvaler for fornøjelsens skyld. Han er dum, egoistisk og barnlig, og vi tager os kun af ham, fordi vi er så overordentlig skidesøde hermede i Danmark.

Og hvad er takken?

Når det færøske lokum brænder, så sender møgungen regningen videre til Far, og hvis Far tillader sig at tøve ved portemonæen, så bliver møgungen straks pisseformærmet!

Se blot på sagen om Føroya Banki. Her tilbyder vores statsminister en formel ekspertundersøgelse af hvem, der vidste hvad hvornår i sagen om Den Danske Banks salg af datterbanken Føroya Banki. Men det er ikke godt nok for møgungen. Nej, nej. Det skal være en dommerundersøgelse med juridiske beføjelser og vidnepligt og hvad ved vi. Fint skal det være. Og selv om Far prøver at

tale fornuft til møgungen, så fremturer han med sine plagerier.

Så er det, at Far til sidst bliver træt:

– De opfører sig fuldstændig latterligt, som socialdemokraten Torben Lund udtrykker det i Jyllands-Posten.

Og centrumdemokraten Peter Duetoft truer endda med at inddrage lømpepengene:

– Næste gang, vi skal sende en check derop, kan det blive svært at overbevise befolkningen, siger han sammesteds.

Hvor er det skamløst. Hvor er det arrogant, nedladende og respektløst.

Færøerne er ikke en forkælet mængde. Hvis man nogen sinde har ulejlighed til at besøge øerne for selv at se virkeligheden, så ved man, at det er et godt land. Færøerne kan og vil arbejde hårdere og længere, end langt de fleste danskere nogen sinde ønsker at tænke på, og når de ikke arbejder, kan de holde fri og elske og drømme uden at skamme sig over det og tage piller og drukne tomrummet i alt for meget sprit. Færøerne forstår at leve.

Men de har kvæjet sig i stor stil. De har stemt på idiotiske, korrupte og uansvarlige politikere, og de har alt for længe stole blindt på disse forbyrderes luftkasteller.

Nu betaler de prisen. Krisen på Færøerne lammer alle afkroge i samfundet, og øerne har en nettoudvandring, der svarer til, at Danmark mistede 200.000 erhvervsaktive indbyggere om året. Og når de efterladte forsøger at rydde op, får de at vide, at de er latterlige.

Hvis Færøerne vil have en dommerundersøgelse, så giv dem én. Men det er dybeste set ikke det, sagen handler om. Den handler om respekt. Den eneste danske politiker, som forstår dette, er overraskende nok Uffe Ellemann-Jensen, der hele tiden har støttet færingerne i deres krav. Men Uffe er ikke Far i øjeblikket, og Far er træt af møgungen.

Flyt hjemmefra. Hvis Far er så træt, så kan Far få lov at bo alene. Vedtag forslaget om løsrivelse fra Danmark på mødet i Lagtinget på onsdag. Få selvstændigheden og selvrespekten igen. I skal nok klare jer.

Især hvis I holder lidt igen på de dér endetarmspølser.

Ekstra Bladet

Ø-legenden

Færøerne samles om falsk besværgelse

Trods Færøernes dybe økonomiske krise, har de 18 nordatlantiske øer stadig et uvurderligt aktiv, som hver enkelt af de 45.000 færinger kan være stolte af og burde værne om: Dem selv. Lige gyldig hvilken synsvinkel man anlægger, må færingerne historie, livsform og kultur påkalde sig respekt – og det ikke alene i nordisk sammenhæng. Færøerne har en veludviklet følelse af selv-værd, og de har noget at have den i.

Men set fra den sydlige del af rigsfællesskabet er det færøske folk desværre i fuld gang med at lade dets folkevalgte politikere fortægne dette billede i den fastlåste strid mellem Folketinget og Lagtinget om den såkaldte bankskandale. Med deres folkevalgte i spidsen er færingerne ved at opfinde en myte, der kan forklare – eller rettere bortforklare – de senere års offentlige og private økonomiske letsind og efterfølgende deroute. En fælles besværgelse, hvori den danske stat optræder som brovæntende koloniherre og medsamensvoren i et komploit med Den Danske Bank på Færøernes bekostning. Ritualer forleden mædet først at bære statsminister Poul Nyrup Rasmussen seneste brev ind i Lagtinget og derefter lige så højtideligt at bære det ud igen kan kun ses som et bevidst forsøg på at nære en dolkestedslegende.

Færøerne synes med andre ord helt at overse, at den respekt, de nyder i Danmark, naturligvis bygger på, at vi opfatter dem som ligeværdige. Hele grundideen i hjemmestyreordningen er, at færingerne er i stand til at tage vare på sig selv, herunder at tage ansvaret for deres handlinger. Det ville derfor være dybt udmeydende og respektløst over for færingerne, ja en sand koloniherre-

mentalitet, hvis den danske regering fejede op efter øernes økonomiske misere uden at appellere til færingerne og deres ansvarfølelse.

Misforståelsen på Færøerne er desværre, at befolkningen føler det udmeydende gang på gang at måtte bede om økonomisk assistance i København. Som om vi ikke kendte problematikken med offentligt og privat overforbrug finansieret gennem udenlandsk låntagning til trivialitet hermede. Det eneste udmeydende er derfor, at de færøske politikere har overhørt 10 års advarsler uden at tage ansvaret og gribe ind. Og at de derfor har tvunget den danske regering til at kræve de betingelser for långivningen, som færøerne selv burde være mødt op med. Betingelser af samme karakter, om end mildere, som dem den danske regering ville være blevet mødt med, hvis den ikke i tidens løb havde grebet ind med askellige kartoffelkure, og i stedet var blevet tvunget til at finansiere et privat og offentligt overforbrug i Den internationale Valutafond.

Risikoen ved at Lagtinget og den færøske opinion helt koncentrerer sig om, hvorvidt Den Danske Banks engagement på Færøerne skal undersøges af et ekspertudvalg eller ved en dommerundersøgelse, er, at debatten om rekonstruktionen af Færøernes økonomi afspores. De nødvendige tiltag kan i værste fald drukne i ansvarsfraskrivelse til en opdigtet ydre fjende. Eller i direkte barnagtigheder som truslen om at ophæve rigsfællesskabet. Ideen er meningsløs både som 'strafforanstaltning' mod Danmark og som løsning på den økonomiske krise.

Det er heller ikke indlysende, at det ville være lykkeligt for rekonstruktionen af Færøernes økonomi, hvis Lagtinget fik sin vilje hvad angår hovedbanken mod Den Danske Bank, nemlig at den hæfter for tabene i sit tid-

ligere datterselskab, Føroya Banki. Den rent færøsk ejede, men ligeledes fallerede Sjóvinnubanken blev rekonstrueret med danske milliardstatslån og var derfor i stand til at gældssanere sine kunder i et forsøg på at holde halvdelen af Færøernes erhvervsliv i gang. Den tilsvarende aktion i Føroya Banki styret af Den Danske Bank ville med garanti være sket på langt mere kommercielle præmisser og med tilsvarende mindre hensynstagen til det færøske samfunds aktuelle behov. Færøerne overser, at Den Danske Banks aktionærer ikke med rimelighed kan forventes at tage samme overordnede politiske hensyn til øernes ve og vel som den danske statskasse. Den Danske Bank har i øvrigt ikke trukket penge ud af Færøerne, men tværtimod haft store tab. Den har blot trukket sig ud af en situation som den danske stat, af hensyn til Færøerne, naturligvis ikke ønskede løst på rent kommerciel vis.

Danskerne har rakt Færøerne en hjælpende hånd og vil fortsat gøre det. Ikke som en udmeydende almisse, men i oprigtig solidaritet. Den kan og bør færøerne modtage i samme ånd og uden tab af selv-værd. Det forudsætter, at de tager fat på at løse deres selvskabte problemer og ikke som nu søger tilflugt i fjendebilleder og krav om formalia omkring en undersøgelsesform af banktransaktioner, der uanset udfaldet af en undersøgelse har meget lidt betydning for realiteterne i Færøernes økonomiske situation.

Vi ønsker færinger so ligemænd og som frænder – ikke som fæ. Forhåbentlig vil færøerne efter sober eftertanke vise forståelse for dette – også af hensyn til dem selv.

POLITIKEN